

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN ASETUS PÄÄSTÖKAUPAN TODENTAJIEN HYVÄKSYMISESTÄ JA TODENTAMISTEHTÄVÄN SUORITTAMISESTA**YLEISPERUSTELUT****1.1 Nykytila**

Päästökauppa on Euroopan unionin ilmastopolitiikan keskeinen ohjauskeino. Oleellinen osa järjestelmän toimivuuden varmistamisessa on laitoksen päästöjen luotettava tarkkailu ja ulkopuolisen todentajan arvio päästöjen tarkkailun luotettavuudesta. Lisäksi todentajilla on keskeinen tehtävä maksutta jaettavien päästöoikeuksien myöntämisessä ja jaossa, arvioidessaan toiminnanharjoittajien tarkoitusta varten toimittamien tietojen luotettavuutta, uskottavuutta ja tarkkuutta.

Tietojen todentamisesta ja todentajien akreditoinnista säädettiin aiemmin komission toimeenpanoasetuksessa (EU) 600/2012, joka oli kaikissa jäsenvaltioissa suoraan sovellettavaa lainsäädäntöä. Kansallisia säännöksiä sisältyy päästökauppalakiin (311/2011) sekä päästökaupan todentajien hyväksymisestä ja todentamistehtävän suorittamisesta päästökaupunkaudella 2013—2020 annettuun työ- ja elinkeinoministeriön asetukseen (667/2013), jäljempänä *työ- ja elinkeinoministeriön voimassa oleva todentamisasetus*. Työ- ja elinkeinoministeriön asetus maksuttomien päästöoikeuksien hakemiseksi päästökaupunkaudelle 2013—2020 (544/2011), jäljempänä *työ- ja elinkeinoministeriön voimassa oleva ilmaisjakoasetus*, sisältää säännöksiä maksutta jaettavien päästöoikeuksien myöntämiseen liittyvästä todentamistehtävästä.

Komission toimeenpanoasetus 600/2012 kumottiin ja korvattiin Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2003/87/EY tarkoitettusta tietojen todentamisesta ja todentajien akreditoinnista annetulla komission asetuksella (EU) 2018/2067, jäljempänä *komission todentamisasetus*, joka tuli voimaan 1 päivänä tammikuuta 2019. Tämän myötä työ- ja elinkeinoministeriön voimassa oleva todentamisasetus on tarpeen korvata uudella asetuksella.

Todentajien hyväksymisen ja todentamistehtävän keskeiset kansalliset periaatteet säädetään päästökauppalaissa (311/2011), jota tullaan muuttamaan lailla päästökauppalaain muuttamisesta (XX/2019). Päästökauppalaain 35 b §:n 2 momentissa säädetään, että työ- ja elinkeinoministeriön asetuksella voidaan tarvittaessa antaa tarkempia säännöksiä laitosten tietojen toimittamisesta vuoden 2020 alkavia päästökaupunkausia varten ja näiden tietojen todentamisesta. Päästökauppalaain 65 §:n 2 momentissa säädetään, että työ- ja elinkeinoministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä komission todentamisasetuksen täytäntöönpanosta, todentajan lausunnosta, todentajan hyväksymismenettelystä, hy-

väksymisen edellytyksistä ja todentamistehtävien suorittamisesta. Päästökauppalaissa tullaan lisäksi sääntämään, että työ- ja elinkeinoministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä maksutta jaettavien päästöoikeuksien myöntämiseen päästökaupakaudelle 2021-2030 päästökaupan vakiintuneille ja uusille laitoksille tarvittavien tietojen todentamisesta. Lisäksi päästökauppalaissa tullaan sääntämään, että työ- ja elinkeinoministeriö voi antaa tarkempia säännöksiä toiminnanharjoittajien maksutta jaettavaan päästöoikeuksiin liittyviin tarkkailu- ja ilmoitusvelvollisuuden soveltamisalaan kuuluvien tietojen todentamisesta.

1.2 Tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Asetusta sovellettaisiin päästökaupakaudelle 2021-2030 maksutta jaettavien päästöoikeuksien myöntämistä ja muuttamista varten tarvittavien tietojen todentamiseen. Lisäksi asetusta sovelletaan päästöselvitysten todentamiseen ja todentajien hyväksymismenettelyyn. Vanhaa asetusta sovelletaan edelleen päästöselvitysten todentamiseen, jotka kattavat 1.1.2019 asti syntyneitä päästöjä. Työ- ja elinkeinoministeriön voimassa oleva ilmaisjakoasetus soveltuisi edelleen päästökaupakaudelle 2013-2020 maksutta jaettavien päästöoikeuksien myöntämistä varten tarvittavien tietojen todentamiseen.

Asetuksella annettaisiin tarkempia säännöksiä hakemuksesta todentajien hyväksymiseksi, hyväksymispäätöksestä, hyväksymispäätöksen muuttamisesta, todentajan laatimasta todentamisraportista, laitospäätöksistä, tietojenvaihdosta sekä asiakirjojen säilyttämisestä ja Energiaviraston tiedonsaantioikeudesta. Asetus jatkaa suurilta osin voimassa olevan asetuksen käytäntöjä. Uusi asetus painottaa sähköisen asioinnin ensisijaisuutta päästökaupan sähköisessä FINETS-asiointijärjestelmässä ja todentamistehtävän suorittamisessa. Erona työ- ja elinkeinoministeriön voimassa olevaan todentamisasetukseen uusi asetus kattaisi myös maksutta jaettavien päästöoikeuksien myöntämistä ja muuttamista varten tarvittavien tietojen todentamisen. Näin ollen päästökaupan todentamisesta annetut asetuksentasoiset kansalliset säännökset ilmenisivät samasta asetuksesta. Muutoksella pyritään selkeyttämään todentamistehtävään soveltuvaa kansallista sääntelyä.

1.3 Esityksen vaikutukset

Pääosa todentajien hyväksymistä ja todentamistehtävän suorittamista koskevista säännöksistä sisältyy komission todentamisasetukseen tai päästökauppalakiin. Nyt ehdotettavat täydentävät menettelyt ovat samankaltaisia kuin työ- ja elinkeinoministeriön voimassa olevassa todentamisasetuksessa, eikä niillä siten arvioida olevan taloudellisia, ympäristöön liittyviä tai yhteiskunnallisia vaikutuksia.

Päästökaupakautta 2021–2030 koskevien päästökauppajärjestelmän muutosten vaikutuksia on arvioitu hallituksen esityksessä eduskunnalle laiksi päästökauppalain muuttamisesta (HE 228/2018).

1.4 Asian valmistelu

Asetusehdotus on valmisteltu työ- ja elinkeinoministeriössä. Asetusehdotusta ei ole tarkastettu oikeusministeriön laintarkastusyksikössä, koska asia on yleiseltä merkitykseltään vähäinen.

Asetusehdotuksen lausuntopyyntö lähetettiin 25 päivänä helmikuuta 2019, ja lausuntoaika päättyi 5 päivänä maaliskuuta 2019. Lausuntopyyntö lähetettiin seuraaville tahoille: Bureau Veritas Finland, DNV GL

Business Assurance Finland Oy Ab, Enemi Oy, Energiavirasto, FINAS-akkreditointipalvelu, Gerente Oy, Inspecta Sertifiointi Oy, ympäristöministeriö ja ÅF-Consult Oy. Myös muut kuin tahot, joille lausuntopyyntö osoitettiin, saattoivat antaa lausuntonsa asetusehdotuksesta.

Annetuissa lausunnoissa XXX

1.5 Voimaantulo

Asetus on tarkoitettu tulemaan voimaan xx päivänä maaliskuuta 20 .

Asetuksella kumottaisiin työ- ja elinkeinoministeriön voimassa oleva todentamisasetus. Kumottua asetusta sovellettaisiin kuitenkin päästöselvityksien, jotka kattavat ennen vuotta 2019 syntyneitä kasvihuonekaasupäästöjä, todentamiseen.